

Kommentarer till vissa av tidigare års granskningar

Grundskolans systematiska kvalitetsarbete

- Nämnden rekommenderas tillse att samtliga skolor genomför den analys som rimligtvis kan krävas för att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete. Rekommendationen kvarstår.
- Nämnden rekommenderas att säkerställa ett mer likvärdigt kvalitetsarbete i stadens skolor. Rekommendationen kvarstår.

Förvaltningens kommentar:

Förvaltningen har sedan flera år prioriterat att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet, både på skolnivå och förvaltningsnivå.

För att skolan ska ha så goda förutsättningar som möjligt för ett långsiktigt utvecklingsarbete och hållbara resultat har förvaltningen förtydligat att skolans verksamhetsplan behöver präglas av skolans egna prioriterade målsättningar och valda strategier. Detta utifrån skolans egna analyser om skolans specifika behov av utveckling. Förvaltningen tillhandahåller vid flera tillfällen under året underlag till skolorna i form av resultat, resultatsammanställningar, analyser och stödmaterial till skolorna att genomföra egna analyser. Ett nytt stöd för analys i skolans kvalitetsarbete har i år tagits fram att använda för den skola som vill, alternativt kan den som önskar använda det material som finns sedan tidigare. Det nya stödet kommer att presenteras på ett informationsmöte för samtliga skolledare i maj.

Skolorna får på olika sätt årligen återkoppling på sina verksamhetsplaner och på tertiärrapporter vid resultatdialogerna under hösten. Fokus är på det systematiska kvalitetsarbetet med kopplingen mellan mål, förväntat resultat, arbetsätt, resursanvändning, uppföljningar och analyser. Detta syftar till att öka likvärdigheten i stadens skolor gällande det systematiska kvalitetsarbetet.

Förvaltningen genomför årligen workshops i systematiskt kvalitetsarbete vid tre tillfällen för utvalda grundskolor. Det är nu tredje gången som workshopen genomförs och det är beslutat att den ska återkomma varje år. År 2020/2021 deltog 16 skolor i utbildningen och under 2021/2022 genomförs utbildningen med 8 skolor. Syftet är att skolorna ska få stöd i att utveckla skolans systematiska kvalitetsarbete och att få möjlighet till erfarenhetsutbyte med andra skolor kring detta.

En annan insats utgörs av att enskilda skolor får analysstöd när det gäller resultat, systematiskt kvalitetsarbete och uppföljning av olika satsningar. Detta stöd anpassas utifrån skolans behov och kan omfatta flera olika personalkategorier.

Studiero i grundskolan

Utbildningsnämnden rekommenderas att vidareutveckla sitt arbete med det systematiska kvalitetsarbetet när det gäller att följa upp, analysera och utvärdera arbetet med studiero.

Förvaltningens kommentar:

Resultaten för årets grundskoleundersökning kommer att analyseras djupare till tertialrapport 2 men inom grundskolan är det generellt sett små men ofta förbättrade skillnader i resultatutfall jämfört med föregående år. Det kan noteras att för årskurs 8 har i år resultaten förbättrats med 6 procentenheter både när det gäller elevernas upplevelse av att kunna arbeta i lugn och ro och upplevelsen av en god arbetsmiljö på de flesta lektionerna. Även i de andra årskurserna, åk 2 och åk 5, har resultaten förbättrats något. Förvaltningen kan sedan tidigare konstatera att resultaten utifrån den femgradiga skala som används i stadens undersökning, och där endast svarsalternativ 4 och 5 anges vara positiva, i vissa fall kan ge en annan resultatbild om även svarsalternativ 3 beaktas.

Det viktigaste tillfället för uppföljning av skolornas resultat utgörs av resultatdialogerna. Dagordningen innehåller en särskild punkt om skolans arbete kring trygghet och studiero och hur detta har påverkat skolans resultat. Skolans tertialrapport 2 som är det huvudsakliga underlaget till dialogen omfattar uppföljning och analys av trygghet och studiero. Många skolor gör också mer kontinuerliga elevundersökningar, använder fokusgrupper med elever eller liknande, som komplement till den årliga grundskoleundersökningen gällande detta område. Detta innebär en god systematik på skolnivå där analys och insatser kan göras mer direkt och ger förvaltningen en mer grundlig resultatbild för att aggregera upp till nästa nivå.

I förvaltningens årliga rapport om trygghet och studiero för 2021 framgår bland annat att de skolor som har kommit långt i arbetet med studiero har en bred definition av begreppet. Det handlar om att de ser studiero som att eleverna är fokuserade på lärande och att skolan tar ansvar för att skapa en lärmiljö som ger eleverna förutsättningar att vara det. Rapporten pekar på betydelsen av att dela på begreppen trygghet respektive studiero för att ge bättre förutsättningar för ett fortsatt utvecklingsarbete. Detta är lärdomar att ta med framåt i arbetet.

Uppföljande granskning av samverkan mellan skola och socialtjänst

Utbildningsnämnden rekommenderas att fortsätta arbeta för att bidra till uppföljningen av samverkan mellan skola och socialtjänst.

Förvaltningens kommentar:

Förvaltningen har ett ständigt pågående arbete för att utveckla en effektiv samverkan med socialförvaltningen inom en rad olika områden med utgångspunkt i barnets bästa. Arbete sker också på stadsdelsnivå inom ramen för de olika lokala samverkansöverenskommelserna som finns framtagna utifrån lokala behov. Uppföljningen av arbetet sker på de olika nivåerna där inte minst uppföljningen av samarbetsområden och insatser på stadsdelsnivå leder till mer konkreta utvärderingar och analyser. Det är utifrån den specifika insatsen, som till exempel skolsociala team för att främja skolnärvaron som ska finnas i alla stadsdelar, som uppföljningen görs för att analysera hur det fungerar i stadsdelen.

Ökade kunskapsskillnader i skolan

- Nämnden bör utveckla och stärka uppföljningen och analysen avseende arbetet med att minska kunskapsskillnaderna för att få underlag för att bedöma att genomförda aktiviteter ger resultat.
- Nämnden bör tydliggöra hur uppföljning och utvärdering av fokusområdena ska genomföras.

Förvaltningens kommentar:

Förvaltningen har fortsatt det övergripande arbetet för att höja kunskapsresultaten i särskilt utsatta områden och att sprida erfarenheter från detta arbete till andra utsatta områden och skolor.

Arbetet med att förbättra elevernas kunskapsutveckling i Järvaområdet har fortsatt och insatserna har börjat ge effekt med resultat som pekar åt rätt håll. När det gäller andel behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram har fem av sex högstadieskolor i Järva år 2021 förbättrat sina resultat jämfört med 2020. Vid jämförelse över tid framgår att måluppfyllelsen stadigt ökar eller ligger kvar på en hög nivå i årskurs 9. När det gäller

måluppfyllelsen för årskurs 6 syns en positiv trend på åtta av tolv skolor.

Skolornas arbete och rutiner med att systematiskt följa upp och analysera resultaten har stärkts. Genom att skolorna genomför täta och kontinuerliga uppföljningar och resultatanalyser och kopplar dessa till skolans resursfördelningssystem kan resurser omfördelas och bättre anpassas utifrån elevernas behov. Detta har i hög grad gynnat pojkar som tidigare haft låg måluppfyllelse.

Under 2021 har fyra grundskolor i Järvaområdet genomfört insatser inom ramen för Skolverkets uppdrag Samverkan för bästa skola. En av dessa skolor lämnade sin slutredovisning till Skolverket i slutet av augusti. Redovisningen visar att kvaliteten i undervisningen har stärkts, att det systematiska kvalitetsarbetet har utvecklats samt att elevresultaten har förbättrats under projektperioden.

Under hösten 2021 påbörjades även samverkan med Skolverket inför insatser riktade till en skola i Vantör.

Utifrån de erfarenheter som satsningen Samverkan för bästa skola medfört har förvaltningen utvecklat ett lokalt upplägg där de delar som visat sig vara framgångsrika har tagits tillvara. Satsningen genomförs på tre skolor i området och har inletts med en nulägesanalys som genomförs på respektive skola. Insatsen har skapat ett stort engagemang på skolorna.

Förvaltningens arbete med de prioriterade områdena elevhälsa, mottagande och undervisning av nyanlända och flerspråkiga elever kvaliteten i fritidshemmet samt digitalisering som ett verktyg för att utveckla lärandet syftar också till att öka likvärdigheten i utbildningen. Grundskolans ledningsgrupp har lagt in de prioriterade områdena i ett årshjul för uppföljning av utveckling och resultat inom detta område. Detta utgör ett komplement till resultatdialogerna och ger en förbättrad systematik i kvalitetsarbetet. Förvaltningen anser att det ofta är svårt att med säkerhet kunna härleda resultat till specifika insatser men en utgångspunkt är också att det finns forskning och beprövad erfarenhet som visar att de områden som förvaltningen har prioriterat ger effekt på skolresultat.

Kränkande behandling

- Nämnden bör säkerställa att samtliga skolor arbetar mer målinriktat och att det finns rutiner vad gäller det

upptäckande och förebyggande arbetet, inklusive nätkränkningar.

- Nämnden bör se till att samtliga skolors planer mot kränkande behandling är förankrade bland personal och elever i skolorna.
- Nämnden bör försäkra sig om att anmälningsrutinen vad gäller kränkande behandling efterlevs.
- Nämnden måste försäkra sig om att det finns rutiner för uppföljning och analys, både centralt och i skolorna. Detta kan öka förutsättningarna för nämnden och skolor att uppmärksamma en viss typ av kränkningar och bekämpa dem särskilt.
- Nämnden bör säkerställa att samtliga skolors elevhälsovårdsteam är involverade i arbetet mot kränkande behandling.

Förvaltningens kommentar:

Förvaltningen arbetar systematiskt med att ta emot anmälningar om kränkande behandling och med uppföljning av anmälningar som gäller upprepade kränkningar, kränkningar från personal och kränkningar av sexuell karaktär. Vidare håller förvaltningen återkommande workshops för skolorna gällande arbetet med kränkande behandling. Detta för att säkerställa att skolorna har god kännedom om rutinerna och kan fånga upp frågor och otydligheter.

Varje år granskar förvaltningen alla skolors *Plan mot kränkande behandling* och ger återkoppling på kvaliteten utifrån författningarnas krav. Förvaltningen har tagit fram en mall för plan mot kränkande behandling för att stötta stadens grundskolor och gymnasieskolor. Denna mall säkerställer att skolan uppfyller samtliga krav i lagstiftningen och underlättar arbetet med att ta fram den årliga planen. I planen ska framgå på vilka sätt elever, vårdnadshavare och personal är delaktiga i framtagandet av planen, till exempel hur eleverna får reda på sina rättigheter enligt planen. I planen ska föregående års uppföljning och utvärdering framgå för att ta med till årets plan. Skolan beskriver hur de kartlägger, resultat och analys av kartläggningen och utifrån detta formuleras hur skolan ska arbeta framåt. Det ska klargöras vilka arbetssätt som skolan använder i arbetet mot kränkande behandling och diskriminering i det främjande och förebyggande arbetet och rutiner för det åtgärdande arbetet. Mallen utgör ett bra stöd i i arbetet med frågor att arbeta utifrån för att få in en systematik där fokus riktas in mot det just den egna skolan ska utveckla och uppnå. Där framgår också när elevhälsoteamet ska kopplas in.

Det har också tagits fram en mall för kartläggning av skolans anmälningar av kränkande behandling. Denna kartläggningsfil är tänkt att användas som underlag när skolan upprättar en ny plan.